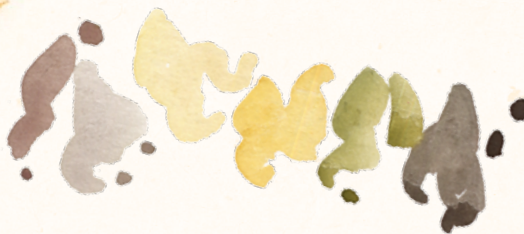

Laurianne Chevalier

QUÈ ÉS UN ARBRE?

El tronc

Els arbres són plantes amb tronc. Aquest tronc està cobert per una corfa*, que és una espècie de pell dura plena de buits. És molt important, ja que protegeix l'arbre dels atacs exteriors (el fred, la calor i els animals). Sota la corfa es troba la fusta, que permet a l'arbre créixer. És com si fora una casa, es necessiten uns murs sòlids per a poder suportar el sostre.

Les arrels

Davall del tronc, les arrels excaven la terra i ajuden els arbres a mantindre's ben rectes. Però la seua funció principal és buscar els minerals que els alimenten, i la terra n'està plena. L'aigua i aquests minerals es barregen per a formar el líquid que nodreix l'arbre: la saba*. Es pareix un poc a la nostra sang.

Les fulles

Les fulles són qui més necessiten la saba, perquè treballen de valent: capten els rajos del sol i els transformen en energia. Per això les fulles es troben a les branques, més a prop del sol, per a absorbir tants rajos com siga possible. Aquesta energia dona la força suficient a l'arbre per a crear un altre tipus d'aliment: el sucre, que s'afig a la saba que prové de les arrels per a nodrir la resta de l'arbre. Gràcies a aquesta saba, la fusta creix cada any.

Encara que tots els arbres viuen de la mateixa manera, són molt diferents els uns dels altres. Hi ha arbres que són immensos, altres són molt xicotets, uns són erts com un fus i uns altres estan ben torts. Alguns es mantenen verds durant tot l'any, mentre que d'altres es queden amb les branques nues durant l'hivern. Cada tipus d'arbre s'adapta al medi on viu.

LA VIDA D'UN ARBRE AL LLARG DE LES ESTACIONS

A la primavera, quan ixen les flors, és el moment de la fecundació*. Els ocells i els insectes s'alimenten d'eixes flors i, sense voler, atrapen una pols anomenada pol·len*, que depositen en altres flors.

Arriba l'estiu i la unió entre el pol·len i la flor ha format un fruit, que protegeix les llavors* del fred o de la calor. N'hi ha de diverses classes.

A la tardor, l'arbre canvia de nou. Les fulles es tornen taronges, roges, grogues o marrons. Hi ha menys sol i, per tant, l'arbre té menys energia: ja no envia saba* a les fulles, i aquestes cauen. No rebrotaran fins a la primavera següent.

A l'hivern, els arbres fan com els ossos: dormen fins que torna la primavera! Alguns arbres, com els pins o els avets, es mantenen verds tot l'any. Són de fulla perenne*. La resta d'arbres perden les fulles.

LA HISTÒRIA D'UNA LLAVOR QUE ES CONVERTEIX EN ARBRE

1

Tot comença amb una llavor*, que conté tot el que és necessari per a convertir-se en arbre.

2

Quan cau en terra, s'obri i deixa eixir una xicoteta arrel que busca aliment en el sòl. Es diu que la llavor germina.

3

Després, la tija brota amb les primeres fulles. Creix gràcies al sol i a la pluja.

4

Més amunt es desenvolupen altres fulles. Després, la tija es fa més grossa i dura, es formen la fusta i la corfa*, i apareix el tronc.

5

Les branques creixen en totes direccions, aquesta vegada cap als costats. És una manera de captar millor els rajos del sol.

6

Alguns arbres creixen molt alts, mentre que uns altres es queden xicotets però amb el tronc molt gros.

INVESTIGUE ELS FRUITS

Els fruits secs que no s'obrin s'anomenen aquenís*.

roure

castanyer

faig

vern

Els aquenís que tenen ales s'anomenen sàmares*.
Gràcies al vent, són capaces de volar lluny del seu arbre.

auró

freixe

om

til·ler

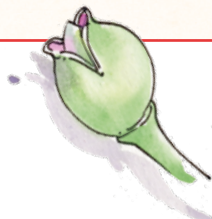

carpí

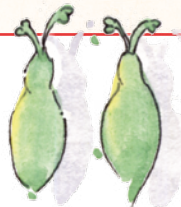

bedoll

Alguns fruits tenen una espècie de closca tancada anomenada càpsula*.

àlber o xop blanc

salze

castanyer bord

arbre de l'amor

robinia

mimosa

A vegades, les llavors estan tancades en grup dins d'un tub llarg i aplanat que s'anomena llegum*. Quan s'asseca, s'endureix i s'obri d'un esclafit. Les llavors ixen disparades.

pi

avet

També existeixen cons formats per escames dures que protegeixen les llavors. Són els fruits de les coníferes*.

pomera

olivera

teix
(atenció, la baia del teix és tòxica)

Molts altres fruits tenen carn al voltant de les llavors per a protegir-les.

El fruit de la magnòlia és una mica especial: en realitat es tracta de molts fruits. És un fruit múltiple, com la maduixa.

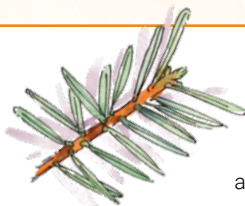
INVESTIGUE LES FULLES

Les fulles donen molt bones pistes per a poder reconèixer els arbres. Posa't a investigar!

Primer mira si l'arbre té agulles.

pi

avet

teix

Si no té agulles, té fulles, de manera que és un arbre fullós*. En quina categoria l'inclouries?

Fulles triangulars

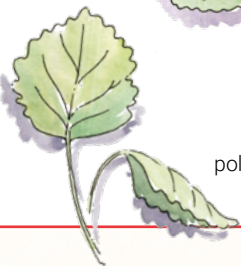
pollancre o xop

bedoll

pollancre trémol

Fulles arredonides de forma ovalada

til·ler

vern

arbre de l'amor

om

faig

carpi

Fulles allargades

olivera

castanyer

magnòlia

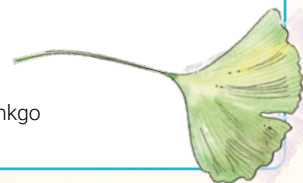
salze

pomera

Fulles en ventall

ginkgo

Fulles arredonides amb molts lòbuls*

roure

Fulles amb moltes fulletes (foiols*)

robínia

freixe

mimosa

Fulles irregulars

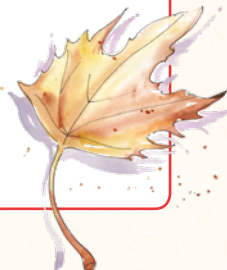
àlber o
xop blanc

auró

castanyer bord

plàtan

AURÓ

Com el pots reconèixer?

L'auró té les fulles molt irregulars. A la tardor són de colors molt vius: groc, taronja o roig. Els seus fruits són molt especials: la llavor* té dues ales paregudes a hèlices! D'un colp de vent, aquest fruit pla s'envola lluny del seu arbre. Té les flors xicotetes, de color groc o verd.

On el pots trobar?

A l'auró no li agrada estar sol i creix en els boscos amb els freixes i els roures. Està repartit per tot Europa. Necessita molta aigua i molta llum.

Per a què s'utilitza?

Gràcies a ell es poden fabricar moltes coses: violins, guitarres, monopatins, hèlices d'avió i fins i tot alguns dels teus joguets. També s'utilitza per a la cuina: els canadencs adoren el xarop d'auró damunt dels pastissos.

Quin és el seu talent ocult?

L'auró és molt resistent, tant, que s'hauria pogut fer servir per a construir l'immens cavall de fusta on s'amagaren els soldats grecs per a envair Troia, com conta la llegenda de l'heroi Ulisses.

Quin és el seu secret?

A la bandera del Canadà pots reconèixer una fulla d'auró. La llegenda diu que Nokomis, una heroïna dels indígenes americans, va fer uns forats en el tronc d'un auró per a beure'n la saba*. D'ací és d'on prové el xarop d'auró!

A Europa, es diu que el mag Merlí va anar a buscar aigua pura a la font de Barenton, on creixia un immens auró. Per a ell, i també per als druides, aquest arbre era un missatger dels déus.

Ara és el teu torn: observa i aprén a dibuixar una fulla d'auró.

